

Bezoekadres: Stadhuis Coolingsingel 40
3011 AD Rotterdam
Postadres: Postbus 70012
3000 KP Rotterdam

Website: www.rotterdam.nl
E-mail: DIM@bsd.rotterdam.nl
Inlichtingen: F.M. Houthoff
Telefoon: (010) 2673485

Portefeuillehouder: A. Aboutaleb
Dienst: Directie Veiligheid
Ons kenmerk:
Datum:

Betref: Voortgang en resultaten stadsbrede
Aanpak Ondernijnde Criminaliteit 2017

Bijlage: Infographic ondernijnde criminaliteit
resultaten Rotterdam 2017

Aan de Gemeenteraad

Onderwerp:

Voortgang en resultaten van de stadsbrede Aanpak Ondernijnde Criminaliteit in 2017.

Op welke gronden deze brief?/Waarom nu voorgelegd?

Met deze raadsbrief en infographic informeer ik u over de inspanningen en resultaten in het kader van de aanpak ondernijnde criminaliteit over 2017.

Relatie met het coalitieakkoord/collegewerkprogramma/begroting/eerder aangenomen moties en gedane toezeggingen:

De aanpak van ondernijnde criminaliteit is één van de prioriteiten binnen het Rotterdamse Veiligheidsprogramma 2014-2017 #Veilig010. In de hoofdlijnenbrief van het nieuwe veiligheidsprogramma wordt ook ingegaan op ondernijning (18bb268). De toezegging (17bb8287) om meer context en achtergrond bij de cijfers te geven. Motie ondernijning (17bb6092) en afdoeningsvoorstel behorend bij deze motie (17bb10449). Recent is een burgemeestersbrief als reactie op de initiatiefnotitie van mw. Eskes (CDA) naar de raad gezonden (18bb257).

Aanpak Ondernijnde Criminaliteit

In 2017 heeft de gemeente Rotterdam samen met de politie, het Openbaar Ministerie en de Belastingdienst de aanpak ondernijnde criminaliteit onverminderd voortgezet. De aanpak richt zich op thema's als drugscriminaliteit en financiële stromen. Daarnaast wordt ingezet op gebieden zoals Rotterdam-Zuid, de Spaanse Polder en Rotterdam-West. Dit doen we langs vier lijnen: 1. tijdig signaleren, 2. voorkomen van ondernijnde criminaliteit, 3. aanpakken van ondernijnde criminaliteit, maar ook 4. het stimuleren van positieve ontwikkelingen heeft de aandacht. Bij de aanpak van ondernijnde criminaliteit is het afgelopen jaar ook samengewerkt met de Kansspelautoriteit, De Nederlandsche Bank, de FIOD en vele andere partijen. In Rotterdam hebben we veel ervaring opgedaan met het aanpakken van ondernijnde criminaliteit, we lopen voorop. We zijn er echter nog niet, de aanpak blijven we daarom doorontwikkelen.

In de bijlage treft u de infographic met een selectie van de resultaten en inspanningen van het afgelopen jaar aan. In 2017 zijn integrale controles gehouden, onderzoeken verricht en panden doorzocht. Dit heeft onder anderen geleid tot aanhoudingen, veroordelingen, sluitingen en inbeslagname van verdovende middelen en geld. Om meer context en achtergrond bij de cijfers te presenteren (toezegging 17bb8287), geef ik in deze brief per thema de ontwikkelingen en gezamenlijke inzet weer. Ik verzoek u hiermee de toezegging als afgedaan te beschouwen. Hierbij vindt u eerst een selectie van de resultaten.

- Crimineel vermogen: beslag gelegd op circa 73 miljoen euro; negentien geldtransactiekantoren gecontroleerd, tien zijn inmiddels niet meer actief als geldtransactiekantoor; in gesprek met de Nederlandse Vereniging van Geldtransactiekantoren en de DNB over de geldtransactiekantoren in Rotterdam; auto's in beslag genomen ter waarde van: 530.438 euro.
- Vastgoed: kennisbijeenkomst zes grote vastgoedeigenaren met als doel het signaleren en voorkomen van misbruik van hun panden; gesprekken met VVE's, VVE010, particuliere makelaars en pandeigenaar; tien bestuurlijke boetes wegens onttrekken van woningvoorraad opgelegd; zeventien Bibob-onderzoeken gericht op verhuur, bouwvergunningen en verkoop, vijf niet gegund.
- Branches: zestien Bibob-onderzoeken, zes niet gegund/ingetrokken, twee nog in behandeling; zes bestuurlijke sluitingen; vijf vergunningen ingetrokken.
- Spaanse Polder: vijftien integrale controles waarvan twaalf binnen de autobranche; vijf bestuurlijke sluitingen; één bedrijfspand met spoed gesloten en verkocht aan nieuwe ondernemer.
- Rotterdam-West: zeven winkelpanden getransformeerd naar woningen.
- Haven: 82 vangsten door het HARC-team; 5.264 kilo cocaïne; 2.708 kilo marihuana; 514 kilo heroïne; 999.321 pillen synthetische drugs in beslag genomen; campagne Rotterdamse haven, veilige haven voortgezet; dertig meldingen via Meld Misdaad Anoniem binnengekomen.
- Wapens: 602 wapens in beslag genomen, waaronder 186 pistolen en 45 geweren.
- Drugs: 1151 vermoedens hennepsteelt onderzocht; 289 hennepkwekerijen ontmanteld en 112 bestuurlijke boetes opgelegd. In Rotterdam-Zuid is circa 75 kg harddrugs in beslag genomen.
- Mensenhandel: inzet Webvoyager t.b.v. internet rechneren; voorlichting aan 1100 jongeren en professionals; elf veroordelingen mensenhandel.

Rotterdam-Zuid

In Rotterdam-Zuid krijgen we steeds beter zicht op ondermijnende criminaliteit en zetten de RIEC-partners onverminderd in. In combinatie met de activiteiten van het NPRZ op het sociale en fysieke vlak, moet dat er toe leiden dat de positieve ontwikkelingen op Zuid doorzetten.

Crimineel vermogen en financiële transacties

In 2017 zijn de verdachte transacties in beeld gebracht en is gekeken naar de opportuniteitsstructuren voor witwassen. Financiële stromen hebben in de aanpak van ondermijnende criminaliteit de aandacht. U bent door middel van de raadsbrief van 24 oktober 2017 geïnformeerd over de verdachte transacties in Rotterdam-Zuid (17bb8589). Tijdens verschillende acties met de partners zijn negentien geldtransactiekantoren op de Beijerlandselaan en Dorchtselaan gecontroleerd. In drie geldtransactiekantoren is illegaal gokken geconstateerd. Verder is tijdens één van deze acties geld in beslag genomen, één verdachte aangehouden, versnijdingsmiddel gevonden en zijn er ID-bewijzen in beslag genomen. Deze zichtbare actie is door verschillende bewoners aangegeven om ons aan te spreken en vragen te stellen. Na de actie zijn tien van de negentien ondernemingen gestopt met hun werkzaamheden als geldwisselkantoor. We zijn in gesprek met De Nederlandsche Bank en de Nederlandse Vereniging Geld Transactie Kantoren over structurele afspraken met de branche.

Naast strafrechtelijke, fiscale of bestuurlijke sancties, willen we de criminelen daar pijn doen waar het ze raakt, namelijk in hun portemonnee. Afgelopen jaren is de focus van de aanpak van ondermijnende criminaliteit dan ook steeds meer komen te liggen op het afpakken van crimineel vermogen. In 2017 is door het integraal afpakteam Confisq beslag gelegd op circa 73 miljoen euro. Daarnaast zijn diverse auto's in beslag genomen met een totaalwaarde van 530.438 euro.

In 2017 is voor het eerst ervaring opgedaan met het maatschappelijk herbestemmen van afgepakt vermogen. Het Openbaar Ministerie heeft een aan drugshandel gerelateerd schip in beslag genomen en met toestemming van de ministeries van Justitie & Veiligheid en Financiën geschonken aan het Scheepvaart- en Transportcollege. Het schip wordt nu gebruikt in het lesprogramma. Het is de wens van het Openbaar Ministerie en de gemeente om afgepakte middelen of goederen ten goede te laten komen aan de lokale gemeenschap, dit vraagt wel om commitment en aanpassing van wet- en regelgeving op landelijk niveau.

Vastgoed

In Rotterdam zijn verhuurmakelaars actief die zich niet aan de richtlijnen van goede verhuur houden. Daarmee kunnen ze (on)bewust criminel of criminele activiteiten faciliteren. Deze verhuurmakelaars verhuren woningen aan personen die panden gebruiken als safehouses, illegale seksinrichtingen of voor de opslag, vervaardiging en handel van (hard)drugs. We leggen deze verhuurders naheffingen, aanslagen en bestuurlijke boetes op. In 2017 is voor 78.500 euro aan bestuurlijke boetes opgelegd. De gemeente brengt ook huisbezoeken aan woningen die worden verhuurd door verhuurmakelaars, waarbij we met de makelaars en de huurders in gesprek gaan over risico's van verhuur. In de aanpak is er ook aandacht voor luxe appartementencomplexen waar de bewoners zich anoniem kunnen bewegen. Er wordt ook ingezet op preventie; in november 2017 is door de gemeente een kennisbijeenkomst georganiseerd voor vier woningcorporaties en twee grote vastgoedbeleggers. Doel van de bijeenkomst was het delen van kennis om misbruik van panden te signaleren en te voorkomen. In 2018 wordt dit voortgezet, waarbij de private partners een trekkende rol hebben en de overheidsinstanties ondersteunen.

Branches

Uit signalen en onderzoek blijkt dat bepaalde branches, zoals horeca en juweliërs, gevoelig zijn voor crimineel gedrag. Een deel van de ondernemingen binnen deze branches verhuult of faciliteert criminele activiteiten zoals illegaal gokken, witwasconstructies en/of wapen- en drugshandel. Overtredingen worden fiscaal, bestuurlijk en strafrechtelijk aangepakt. Dat heeft in 2017 geleid tot zes bestuurlijke sluitingen, vijf ingetrokken vergunningen en fiscale en strafrechtelijke sancties. Naast repressief optreden zetten we ook in op preventie. We stimuleren dat ondernemers zich houden aan de geldende wet- en regelgeving, zich verantwoordelijk voelen voor hun buurt en criminele/strafbare activiteiten geen ruimte geven. De gesprekken om goed ondernemerschap te stimuleren worden onder meer gevoerd door de horecagebiedsadviseurs in de kennismakingsgesprekken en tijdens regelmatige contacten gedurende de exploitatie. Daarbij is ook aandacht voor de verantwoordelijkheden van exploitanten/beheerders. Daarnaast adviseert de Belastingdienst waar mogelijk over een correcte manier van administreren. Op deze manier zorgen we ervoor dat het gebied in trek is voor bonafide economische activiteiten.

Spaanse Polder

Afgelopen twee jaar hebben we beter zicht gekregen op hoe criminaliteit in de Spaanse Polder zich manifesteert. In 2017 hebben gemeenten Schiedam en Rotterdam, Belastingdienst, het Openbaar Ministerie en de politie integrale controles in onder andere de autobranche gehouden. We hebben misstanden aangepakt en extra informatie verzameld. Bij de controles is het nodige aangetroffen, zoals gestolen auto-onderdelen en munitie. Ook zijn diverse panden gesloten voor drie maanden of langer. Daarnaast hebben we samen met de partners ANPR-controles uitgevoerd. Tot slot heeft een grootschalige controle plaats gevonden op de groothandelsmarkt.

De Spaanse Polder ligt zoals bekend op grondgebied van de gemeenten Schiedam en Rotterdam. Door een convenant tussen beide gemeenten mogen de boa's op elkaars grondgebied in de Spaanse Polder surveilleren en verbaliseren. Met dit convenant zijn we nog beter in staat ondermijnende criminaliteit in de Spaanse Polder te bestrijden.

Rotterdam-West

In Bospolder en Tussendijken wordt gewerkt aan de Mathenesserweg. De gemeente heeft in verschillende samenstellingen met Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit, Douane en politie controles gehouden en we zijn in gesprek gegaan met ondernemers en pandeigenaren. We hebben verzocht huurovereenkomsten te beëindigen en ervoor gezorgd dat winkelpanden getransformeerd zijn tot woningen. Dat geeft verenigingen, stichtingen en ondernemers die iets anders doen dan ze voorspiegelen niet de kans zich (opnieuw) te vestigen in de straat. Bovendien draagt het bij aan het woon- en leefklimaat en aan het realiseren van extra woningen in het kader van de woonopgave.

Voor veel straten in Rotterdam-West is in het horecagebiedsplan opgenomen dat er geen nieuwe vergunningsvrije horeca bij mag komen. Hier zal strikt op worden gehandhaafd, aangezien voldoende horeca aanwezig is. Op dit moment wordt gewerkt aan twee nieuwe bestemmingsplannen. Hierin wordt gestreefd naar minder gemengde en meer woonbestemmingen. In de zijstraten van de grote winkelstraten wordt wonen de norm. Er komt minder ruimte voor opslagruimtes en garagebedrijven. De garagebedrijven in de smalle woonstraten worden vaker gecontroleerd op wet- en regelgeving.

Blad: 4/5

Datum:

Kenmerk:

Haven

De integriteit en veiligheid van de Rotterdamse haven is belangrijk voor zowel overheid als bedrijven. In 2017 is de publiekscampagne 'Rotterdamse haven, veilige haven' het tweede jaar ingegaan. De publiekscampagne maakt deel uit van het programma Integere Haven dat gericht is op het tegen gaan van ondermijnende criminaliteit in de Rotterdamse haven. De campagne heeft in 2017 dertig meldingen via Meld Misdaad Anoniem opgeleverd. Het bewustzijn van de risico's in de haven is door de campagne gegroeid. Eind 2017 is binnen het Programma Integere Haven een aanzet gemaakt voor de plannen voor 2018, zodat ook in het komende jaar concrete initiatieven opgepakt kunnen worden.

In september 2017 heeft de eerste bijeenkomst van de Haventafel plaatsgevonden. Hieraan nemen naast de politie, het OM, de Douane, de havenmeester, de wethouder haven en de burgemeester ook de N.V. Havenbedrijf en Deltalinqs deel. Het doel van de Haventafel is de publiek-private samenwerking in de haven te intensiveren. Hierover en over de stand van zaken met betrekking tot het cameraproject in de haven bent u door mij recent geïnformeerd in mijn reactie op de initiatiefnotitie 'onzichtbaar maar niet ongrijpbaar' (kenmerk 18bb257).

Daarnaast kan ik u melden dat de Driehoek en de Douane opdracht hebben gegeven om de aard en omvang van de ondermijnende criminaliteit in de haven te onderzoeken en te vatten in een ondermijningsbeeld. Bij de uitvoering wordt samengewerkt met publieke- en private partners. Het Ministerie van Justitie en Veiligheid is ook nauw betrokken. De Erasmus Universiteit Rotterdam voert het onderzoek uit. De verwachting is dat het onderzoek het eerste kwartaal van 2019 afgerond is.

Stedelijke thema's

Drugs

De aanpak van drugsdelinquenten richt zich op de gehele keten: van het vervaardigen van hennep en synthetische drugs, tot het versnijden van cocaïne, tot de logistiek en verkoop ervan. Van witwassen van het crimineel verkregen vermogen, tot faciliteren van drugsgerelateerde criminaliteit. De focus ligt op het samenbrengen van informatie en het aanpakken van personen en hun netwerken. Dit leidt tot aanhoudingen, sluitingen en het intrekken van vergunningen.

Hennepkwekerijen vormen een groot gevaar voor de veiligheid en leefbaarheid en om die reden is de zogeheten henneprein in heel Rotterdam actief. Politie, gemeente en Stedin werken intensief samen bij het opsporen en ontmantelen van hennepkwekerijen. Hennepkwekers en pandeigenaren krijgen van de gemeente de rekening van het opruimen gepresenteerd naast een bestuurlijke boete bij woningonttrekking. In 2017 zijn 289 hennepkwekerijen ontmanteld en 112 bestuurlijke boetes opgelegd.

Mensenhandel

In 2017 zijn elf personen veroordeeld voor mensenhandel. Tegelijkertijd is afgelopen jaar een dalende trend in het aantal geregistreerde (potentiële) slachtoffers waarneembaar. Voor wat de prostitutie betreft komen vraag en aanbod in mensenhandel veelal via het internet samen. De klassieke opsporingsmethoden alleen volstaan daarom niet meer. Om die reden is geïnvesteerd in het IT-systeem Webvoyager: een computerprogramma dat op het (open) internet onder andere illegale prostitutie en mensenhandelpraktijken kan opsporen. Door het gebruik van Webvoyager hebben we beter zicht gekregen op de aard en omvang van en de verbanden tussen de (seks)advertenties. Deze werkwijze breiden we uit naar de sociale media. Hierdoor kunnen de controles binnen de illegale branche gericht plaatsvinden. Afgelopen jaar hebben we als gemeente, in samenwerking met andere gemeenten en politie, beter zicht gekregen op de criminele netwerken en faciliterende partijen van illegale prostitutie en mensenhandel. Dit heeft geleid tot concrete casuïstiek en onderzoeken. De interventies die hieruit voortvloeien zijn nog in uitvoering.

Illegale prostitutie en mensenhandel houden niet op bij de gemeentegrenzen en verplaatsen zich snel. Daarnaast is uit een recente schatting van de Nationaal Rapporteur gebleken dat gemeenten slechts zicht hebben op één van de zes slachtoffers. Om die reden is op initiatief van Rotterdam de regionale tafel mensenhandel ingericht, zodat de samenwerking tussen gemeenten, politie, Inspectie SZW en het OM wordt geïntensiveerd en het probleem door middel van een gezamenlijke regionale aanpak wordt tegengegaan.

Blad: 5/5

Datum:

Kenmerk:

Vervolg

Landelijke ontwikkelingen

In het regeerakkoord staat dat een ondermijningswet wordt gemaakt om ondermijnende criminaliteit beter te kunnen bestrijden. Samen met de partners vragen we bij het Rijk aandacht voor de Rotterdamse aanpak en onze wensen. De Rotterdamse aanpak van ondermijnende criminaliteit is integraal en innovatief. In de samenwerking met RIEC-partners signaleren we diverse knelpunten ten aanzien van informatiedeling en brengen deze landelijk onder de aandacht.

Daarnaast komt er een ondermijningsfonds, een bijdrage van totaal honderd miljoen voor de kabinetsperiode. Ik pleit voor een structureel fonds, omdat ondermijnende criminaliteit zich steeds ontwikkelt en de aanpak een lange adem vergt. Daarnaast zou in overleg met de betrokken ministeries bekeken kunnen worden of een deel van de afpakopbrengsten teruggegeven kan worden aan de wijk.

Lokale ontwikkelingen

De afgelopen jaren hebben we veel tijd en aandacht geïnvesteerd in de aanpak van ondermijnende criminaliteit. Afgelopen jaren hebben we als één overheid getoond dat misdaad niet loont. Recent is het 'Dreigingsbeeld Rotterdam' van de politie-eenheid Rotterdam verschenen, hierin komt ondermijnende criminaliteit ook aan bod als één van de potentiële ontwrichtende ontwikkelingen voor de Rotterdamse samenleving waar rekening mee gehouden dient te worden. De fenomenen en ontwikkelingen die hier in aan bod komen, hebben de aandacht binnen onze aanpak.

Komend jaar zal extra ingezet worden vanuit de gemeente op de aanpak van ondermijnende criminaliteit. Uw raad toont zicht betrokken bij de aanpak van ondermijnende criminaliteit en heeft bij de behandeling van de voorjaarsnota een motie aangenomen om komende drie jaar 500.000 euro per jaar extra te investeren. Daarnaast wordt ook integraal blijvend ingezet. Om een goed beeld te krijgen van ontwikkelingen in de Rotterdamse wijken ontwikkelen we de ijsbergindex. Deze index moet aanwijzingen geven of er ondermijningsrisico's zijn en of onze wijken minder aantrekkelijk worden voor ondermijnende criminaliteit. Mede op basis van de index wordt de inzet bepaald.

Tot slot krijgt in het nieuwe veiligheidsprogramma Veilig@Rotterdam de aanpak van ondermijnende criminaliteit onverminderd prioriteit. We blijven met de partners ook de komende jaren werken aan een eerlijker, rechtvaardiger en veiliger Rotterdam waar Rotterdammers fijn kunnen wonen, werken en leven.

Ik vertrouw erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

De burgemeester,

A. Aboutaleb